

Nye dynaBel® modeller i "Exact-klassen"

Exact-byggesettet har gitt oss mange fornøyde kunder i inn- og utland. I fagpressen har den blitt testet sammen med lignende konstruksjoner - og blitt framhevet som den mest nøytrale og homogene. Vi kan se tilbake på svært positive messerapporter, mange hyggelige brev og positiv omtale i diverse fora på internett - og tillater oss å konkludere med at Exact har etablert seg blant musikk og lydentusiaster.

Derfor har vi beholdt Exact navnet når vi nå introduserer de nye modellene dynaBel® Exact og dynaBel® SuperExact. Høytalerne er ikke nye versjoner av Eltek Exact, men helt nye konstruksjoner. Hovedmålsettingen har vært å kunne levere høyere lyd kvalitet. Den nye Exact overtar prismessig, mens SuperExact er en prestisjemodell, hvor prisen har hatt liten betydning.

Nye konstruksjoner krever nye løsninger

Vi benytter diskanter fra Scan-Speak. Elementene hører hjemme i den absolutte eliten blant diskanter, og kjennetegnes ved en homogen, ren og fri spillestil. Også i kombinasjon med lave delefrekvenser.

- Bassmellomtonen har vi hentet fra dynaBel® Euforia.
- Vi har designet nye lekre og lydløse kabinetter. Avanserte kabinetter i høyeste kvalitetsklasse.
- På filtersiden er filosofien: Gode komponenter, enklest mulig, men ikke for enkelhetens skyld.
- Tonalt har vi ønsket å gi de nye modellene mer nivå i grunntoneområdet. I praksis oppleves dette som en litt fyldigere og mer kontant gjengivelse, og bidrar til et roligere og noe varmere lydbilde.

dynaBel® Exact - kompakt høytaler i toppsjiktet

dynaBel® Exact er konstruert for å tilfredsstille svært strenge kvalitetskrav. Vi benytter det beste av tilgjengelig høytalertechnologi som kombinert med et gedigent kabinett, gir mange års lytte og eieglede.

Elementene - sjelden kost i prisklassen

Høytalerindustrien i Skandinavia er kjent for å lage gode diskantelementer. I internasjonal sammenheng blir selv rimelige standard elementer fra skandinaviske leverandører betraktet som high-end. I de siste årene er det nok Scan-Speak som har stått frem som mest innovativ og fremgangsrisk på det egentlige high-end markedet. Dette er svært tydelig hvis man ser på hvilke elementer som blir brukt i kostbare høytalermodeller med internasjonal distribusjon.

Diskanten i Exact er en Scan-Speak D2905/9500, kanskje deres beste element hvis man skal ta hensyn til pris. For å få best mulig dynamisk lineærhet håndcoates tekstildomen flere ganger med en spesiell coating. Denne prosessen er svært kre-

vende, og er en Scan-Speak spesialitet. 9500 har det samme avanserte bak-kammeret som på Revelator diskanten. Lydmessig kjennetegnes elementet av glatt-het, detaljerikdom, gjennomskiktighet og lav forvrengning. Hadde vi kun to ord til disposisjon måtte det bli *fantastisk musikalitet*.

Bassmellomtonen er det samme elementet som vi benytter i vår langt dyrere dynaBel® Euforia. Exact kan leveres magnetisk avskjermet, og har mulighet for bi-wiring.

Exact i kirsebær og rosenøtt Møbelhåndverk av ypperste klasse

Kabinettene produseres etter de beste møbeltradisjoner. Høyteknologisk presisjon i kombinasjon med pusse og poleringssoperasjoner gjort for hånd, sikrer høy kvalitet i alle ledd. Exact leveres i 3 typer finish: Kirsebær, Rosenøtt og Fugleøyelønn.

Vi har lagt ned et betydelig arbeid i utviklingen av kabinettet, hvor mye av tiden har gått med til optimalisering av frontplate-designet. For å gjøre noe bedre kreves endringer, men endringer har svært ofte utilsiktede konsekvenser. Derfor er det å optimalisere et høytalerdesign en krevende og komplisert prosess, hvor kunnskap i kombinasjon med prøving og feiling er helt avgjørende for resultatet. I dette arbeidet ser man raskt at det er behov for å betrakte mange parametre samtidig, og at muligheten for å konkludere feil absolutt er tilstede. Vi mener våre anstrengelser har båret frukter og presenterer de vesentligste detaljene ved kabinettet:

- Lavdiffraksjons baffel i 30mm MDF, resten av kabinettet i 22mm MDF.
- Konisk utfresning til bassmellomtonen for lav kompresjon ved store membran-utsving.
- Ekstremt godt avstivet og dempet kabinett.
- Kabinettets akustiske damping gir minimal refleksjon tilbake til membranen og er utført med tanke på best mulig dynamisk lineærhet.
- Løpetidskorreksjon mellom elementene gir mer fleksibilitet i filterdesignet.
- Bassmellomtonen er festet med 8 stk. 4mm Umbraco bolter.
- Veldimensjonerte aerodynamiske bassrefleksrør minimerer portstøy og gir lav kompresjon.

Delefilteret

Rent elektrisk er delefilteret asymmetrisk med korrigert 6/18dB topologi. Akustisk resulterer dette i en tilnærmet symmetrisk 24dB Bessel karakteristikk. På komponent-siden benyttes blant annet gode polypropylenkondensatorer, dynaBel® folies-poler og induksjonsfrie motstander. Høy- og lavpassfilterne er fysisk og elektrisk adskilte, de er hardwired og bygget slik at spolene ikke påvirker hverandre.

Musikalsk magnesium

En stund etter introduksjonen av dynaBel® Euforia, hadde vi besøk av en dame. Hun var på jakt etter høyttalere i prisklassen rundt kr 30.000,-. Etter å ha tilbragt et par timer med medbragt musikk i vårt demorom, uttalte hun med stor entusiasme: "Min mann og jeg har prøvd de mest interessante og kjente høyttalerene i denne prisklassen, og ingen har vært i nærheten av det jeg har hørt nå!" Ord som musikalitet, varme, realisme og godhet var sentrale i hennes karakteristikk av Euforia. Det hører også med til historien at hun er klassisk utdannet musiker, og at hun etter å ha testet høyttaleren hjemme, kjøpte seg et par Euforia.

En annen fornøyd kunde uttrykte seg pr. brev, vi siterer: "Bassen er fjellstø, kontant og fast selv om den nesten går over til mer fysiske følelser enn lyd til enkelte tider! *Samtidig* er mellomtone og diskant presis og klar som fjelluft om høsten. Luftigheten i den lyden disse høyttalerne og elementene leverer er enorm. *Aldri* trodde jeg det gikk an å få så mektig og imponerende lyd fra, tross alt, så "små" elementer! Og når jeg sier "imponerende" er det ikke det mange legger i det, det er simpelthen den naturlige og uanstrengte lyden, som om sangere og instrumenter står plassert i stua, jeg snakker om her! Jeg har hørt høyttalere, mye mer omtalt og oppskrytt, som ikke er i nærheten av å gjøre det dynaBel® Euforia klarer."

SuperExact i fugleøyelønn, ekstrem kvalitet til fornuftig pris.

dynaBel® SuperExact - den ultimative kompakthøyttaler

SuperExact er bygget over samme lest som Exact, men vi har gått lenger i jakten på godlyden. På flere områder har vi valgt mer kostbare løsninger, ikke fordi de er kostbare, men fordi disse løsningene gjør høyttaleren istand til å formidle mer av musikken.

I eksklusivt selskap

Scan-Speak D2904/9800 er en interessant og meget velspillende nyhet. 9800 har det samme avanserte magnetsystem og bakkammer som Revelator diskanten fra Scan-Speak. Det beste utgangspunkt for "verdens beste metall dome". Ja, du leste riktig, diskant elementet i dynaBel® SuperExact har membran av aluminium, en meget sofistikert sådan. Scan-Speak har gått nye veier for å designe en metall dome fri for ringing og hardhet.

Membranarealet på en Scan-Speak 1" diskant er 8,5cm². Ser man litt nærmere på dette er det tydelig at selve dommen ikke representerer hele arealet. Det betyr med andre ord at opphenget er en vesentlig bidragsyter til den lyden som kommer fra diskantelementet. I D2905/9800 er det skapt bedre "balanse" mellom komponentene i det svingende system ved at svingspolen er forlenget og membranet montert dypere i forhold til opphenget. I tillegg bidrar geometrien på selve dommen til at høyfrekvensresonansen havner så langt utenfor det hørbare område som 35kHz. Ingen andre tilsvarende diskantenheter har ideel stempelbevegelse så langt utenfor det hørbare område. Elementet har en spesiell diffusor som tilpasser frekvensgangen i den kritiske øvre oktav.

Vi oppfatter D2905/9800 slik den spiller i SuperExact som fabelaktig åpen, ren og glatt, med en herlig kombinasjon av musikalitet og formidling av detaljer.

Spesielt interessant er det når kjente konstruktører som Kevin Voeks (Revel Ultima Saloon prisklasse + 100.000,-) og Joachim Gerhard (Audio Physic Midas prisklasse +1.000.000,-) benytter det samme elementet i sine toppmodeller.

Bassmellomtonen er den samme som i dynaBel® Exact, et element som er så bra at vi hadde brukt det uansett budsjett. SuperExact kan leveres magnetisk avskjermet, og har mulighet for bi-wiring.

Ren bass

Til dynaBel® SuperExact har vi utviklet en passivsvinger eller slave som mange kaller det. Dette er i prinsippet et bass-element uten magnetsystem og erstatter bassrefleksporten. En slik løsning er meget kostbar sammenlignet med en bassrefleksløsning, men gir til gjengjeld bedre lineærhet. Det er ikke mulig å oppnå samme grad av lineærhet med en bassrefleksport i en liten 2-veis høyttaler. Dette skyldes i hovedsak 3 ting:

- Ingen resonanser slik som i en port
- Minimal kompresjon fjerner biprodukter som skyldes høy luftfartighet
- Ingen mellomtonelekkasje

SuperExact "tunes" ved at den ekstremt stive aluminiumsmembranen dempes med et komposittmateriale. Siden en slave også er en del av høyttalerkabinettet, er kombinasjonen stiv/død (aluminium/komposittmateriale) meget gunstig, og ikke tilfeldig.

Baksiden tåler også dagens lys.

Hvor er baksiden?

Exact kabinettet er utgangspunktet for dynaBel® SuperExact. Slave-enheten dikterer mer komplekse løsninger og gir lenger produksjonstid. Forskjellen er svært synlig i form av en dobbel bakplate med 38mm tykkelse, og en sett fra baksiden mer forseggjort utførelse.

Kabinettene produseres etter de beste møbeltradisjoner. Høyteknologisk presisjon i kombinasjon med pusse og polering-soperasjoner gjort for hånd, sikrer høy kvalitet i alle ledd. Se på Exact artikkelen for mer informasjon om kabinettet.

Higher high-end!

Tungt filterdesign

Delefilterseksjonene er fysisk og elektrisk adskilte, og utført med svært få

kontakt punkter. Her er komponentene loddet direkte sammen, med optimal elektromagnetisk orientering. Vi benytter det absolutt beste av lavtoleransekomponenter:

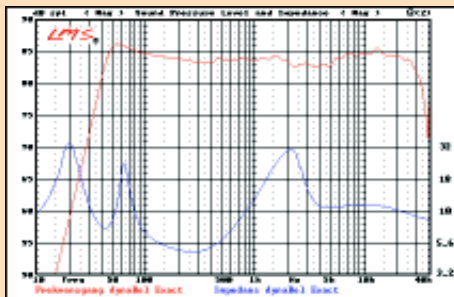
Utelukkende dynaBel® 12 og 16AWG foliespoler, non-induktive høyeffekt fil-motstander, MCAP^{supreme}

overlegent musikalske/oppløste kondensatorer og terminaler i superklassen. Alt dette koblet til elementene via internkabler av høy kvalitet. De relativt tunge filterseksjonene står i spenn mot kabinettveggene via tunge dempematter, og bidrar til ytterligere reduksjon av kabinettresonanser.

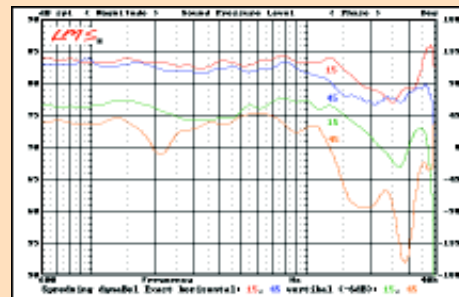
Elektrisk er delefilteret asymmetrisk med korrigert 6/18dB topologi. Akustisk resulterer dette i en tilnærmet symmetrisk 24dB Bessel karakteristikk.

Tekniske data dynaBel® Exact:

Prinsipp	2-veis bassrefleks
Volum	15 liter
Bassavstemning	40 Hz
Bestykning	
Bass	6,5" Seas Excel magnesium bygget etter ELTEKS spesifikasjoner.
Diskant	Scan-Speak D2905/9500
Impedans	8 ohm
Delefrekvens	2500 Hz
Frekvensgang	42-28000 Hz +/- 1,5 dB
Følsomhet	84 dB (2,83v/1m)
Belastbarhet	
Kortvarig *	100 W
Langvarig*	250 W *= IEC 268-5
Mål	232x338x396 mm (BxDxH)
Vekt	14 kg

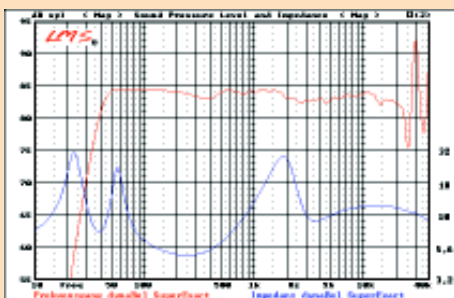
Ekkofri måling på 2m med romforsterkning under 200 Hz. Exact har meget jevn frekvensgang. Impedanskurven avslører en bassrefleksavstemning på 40Hz. Laveste impedans er ved 250 Hz med 4,8 ohm/3 grader. I bassområdet er 75 Hz med 12,5 ohm/-54 grader den største utfordringen. Exact må kunne regnes som en grei forsterkerlast.

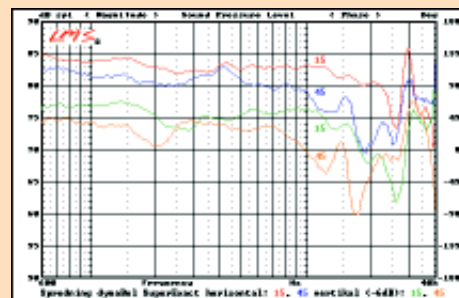
Målingen viser Exacts spredningskarakteristikk på 2m. Det jevne forløpet vitner om en velkonstruert høyttaler. Nivåtap i høyfrekvens-området ved økende vinkel er helt normalt for diskantdomer på denne størrelsen. Vertikalt er det målt under aksene.

Tekniske data dynaBel® SuperExact:

Prinsipp	2-veis bassrefleks m/slave
Volum	15 liter
Bassavstemning	40 Hz
Bestykning	
Bass	6,5" Seas Excel magnesium bygget etter ELTEKS spesifikasjoner.
Diskant	Scan-Speak D2904/9800
Impedans	8 ohm
Delefrekvens	2400 Hz
Frekvensgang	42-24000 Hz +/- 1,5 dB
Følsomhet	84 dB (2,83v/1m)
Belastbarhet	
Kortvarig *	100 W
Langvarig*	250 W *= IEC 268-5
Mål	232x338x396 mm (BxDxH)
Vekt	17 kg

Ekkofri måling på 2m med romforsterkning under 200 Hz. Frekvensforløpet er nokså likt Exacts, dog med noe lavere nivå i diskantområdet og i nedre del av bassen. Den i teksten omtalte høyfrekvens-resonansen ligger i overkant av 30 kHz. Impedansmessig er SuperExact svært lik sin rimeligere slektning. Vi anbefaler forsterkere av god kvalitet fra ca. 50W og oppover.

Målingen viser SuperExacts spredningskarakteristikk på 2m. Kurvene viser at høyttaleren holder seg innenfor relativt snevre toleranser opp til litt over 10 kHz. Vertikalt er det målt under aksene.

Priser

Ferdig m/kabinett i Fugleøyelønn
Ferdig m/kabinett i Kirsebær
Ferdig m/kabinett i Rosenøtt

Kit m/kabinett i Fugleøyelønn
Kit m/kabinett i Kirsebær
Kit m/kabinett i Rosenøtt

Kit u/kabinett

dynaBel® Exact

V.nr. DY2004 kr 13.400,- pr. par
V.nr. DY2005 kr 12.400,- pr. par
V.nr. DY2006 kr 12.400,- pr. par

V.nr. DY2010 kr 10.400,- pr. par
V.nr. DY2011 kr 9.400,- pr. par
V.nr. DY2012 kr 9.400,- pr. par

V.nr. DY2015 kr 6.800,- pr. par

dynaBel® SuperExact

V.nr. DY2024 kr 20.500,- pr. par
V.nr. DY2025 kr 19.500,- pr. par
V.nr. DY2026 kr 19.500,- pr. par

V.nr. DY2030 kr 17.000,- pr. par
V.nr. DY2031 kr 16.000,- pr. par
V.nr. DY2032 kr 16.000,- pr. par

V.nr. DY2035 kr 11.800,- pr. par

test av

dynaBel Exact og SuperExact

av Tore Dag Nilsen

Eltek har etter suksessene med Exact og dynaBel Euforia blitt en av de mer kjente leverandørene av kvalitetshøytalere i Norge. Nå relanserer og innlemmer de Exact i dynaBel-familien med to helt nykonstruerte og oppdaterte stativhøytalere. Og hvilke høytalere! Les her om hvorfor vår mann er overbevist om at de nye Exact'ene kommer til å lage store bølger på markedet.

Eltek startet med import av Audiovector-høytalerne, import og salg av komponenter og høytalerbyggesett. Byggesettdelen har utviklet seg i retning av stadig mer komplette og egenutviklede ting. Den gulvstående high-end høytaleren Euforia var det første produktet som var helt egenutviklet, sterkt merkevareprofilert og samtidig kan leveres ferdigbygget med finish i møbelstandard. Det ble markert med familienavnet dynaBel. Den består i dag av seks modeller. Den rimeligste av de to nye testemnene har fått navnet

Exact

De nye Exact'ene har omtrent bare navnet til felles med den gamle, men utgangspunktet er i det minste felles. Den enkle idéen bak dem er å raffinere den klassiske, populære, kompakte og prisgunstige toveis stativhøytaleren mest mulig.

Begge de nye Exact'ene er basert på et kundespesifisert Seas Excel 17 centimeters magnesiumselement - identisk med de to som sitter i Euforia. Det skiller seg fra standardutgavene med bla. litt større slaglengde og åtte skruehull. Den spesielle membranen, generøs bruk av kobber og andre fine råvarer og en nitid kvalitetskontroll fører til at Excel-elementene er svært kostbare.

Excel-elementet har omtrent 15 liters effektivt volum å jobbe med. Prinsippet er bassrefleks. Med ytre mål på 40x34x23 cm er Exact en god del større enn minimonitoren, men til gjengjeld går de dypt ned. Et frekvensomfang på 42 - 28 000 Hz +1,5 dB er utrolig fra så kompakte høyttalere, men som alltid må slik dyp bass betales med lav følsomhet. Med 84 dB på 1 meter med 2,83Volt inn (nominell impedans er 8 Ohm), må man ratte mer enn vanlig for å vekke Exact til live. Innenfor rimelighetens grenser trekker dog mellomklasseforsterkere som Sony TA50ES og Electrocompaniet EC13 Exact uten større problemer.

Kabinettene produseres av Hornslet i Danmark. Av den grunn har Eltek gitt dem en mer avansert utforming. Her er det akustiske godis som skrå frontplate med avfreste kanter, skråstilte asymmetriske avstivere og dype nedfreste spor i hullet til baffleelementet inni kabinettene. Godstykkelsen er 30 mm i frontplate, og 22 mm i resten av kabinettet. Exact er en usedvanlig tung (drøyt 15 kg), stabil og veldempet høytaler når den er ferdig fylt med bitumenplater og dempemateriale. For ikke å friste kundene for mye til å sette i gang med dette svært vanskelige snekkerarbeidet tar Eltek seg beskjedent betalt for kabinettene. Et par kabinetter fordyrer kitprisen 2 600 kroner i kirsebær- eller rosenøttfiner (farget valnøtt) og ytterligere en «tusing» for fugleøyelønn. Det er rimelig, kvaliteten tatt i betraktning. Apropos priser; to ferdige Exact'er koster kr 12 400, to kit pluss kabinetter kr 9 400 og to kit uten kabi-

netter 6 800.

Diskantelementet til Exact er Scanspeak 2905/9500, en softdome midt på treet i Scanspeaks kjente serie av high-end diskantelementer. 9500 ble valgt fordi den tåler mye, er detaljert og dynamisk - uten å koste skjorta. (Vel, igjen er det et element som koster tre ganger mer enn de gjengse gode standardelementene der ute...)

Delefrekvensen ligger på omtrent 2 400 Hz. Filtertypen er akustisk 4. ordens Bessel. Elektrisk blir det da 1. ordens med dobbel sugekrets på baffleelement og 3. ordens på høypass. Eltek har spandert (bl.a.) to nøster båndspagetti (foliespoler) og 400/250 Volt Solen polypropylen kondensatorer i delefilteret. Det anvendes Goertz HT kabel i kabinettene, og på den innfelte bakplaten, fire gjennomgående, forfylte kontakter. En slik løsning gir klart en mer vibrasjonsfri bakplate enn de gjengse flate bakplatene med tilslutningspaneler av plast.

En eksakt høytaler?

Ja, og i forhold til prisen banebrytende eksakte. Undertegnede er utmerket godt klar over at hi-fi politiet nådeløst kaster seg over alle som uttaler seg svært positivt om norsk hi-fi utstyr, men alle som ikke er døde eller trange mellom ørene vil hurtig kunne bekrefte mine friske påstander. Når det gjelder innsyn i platene og CD'ene blåser de av kartet alt jeg har hørt av høyttalere under femten, tyve tusen kroner. Det er flere sider ved høyttaleres gjengivelse som sorterer under smak og behov, men det bør ikke gjelde disipliner som klarhet, transientgjengivelse, ufargethet, detaljering og homogenitet i mellomtone- og delefilterområdet. På disse områdene ligger den nye Exact'en i en klasse for seg selv. Det er bare Exacts lille fysiske format og produsentens effektive distribusjon som «lurer» dem ned i hi-fi prissjiktet. Kan man leve med begrensninger i dypbass, følsomhet og maksimalt lydtrykk og dynamikk, har man her et alternativ til langt dyrere toppklasse høyttalere fra f.eks. B&W, Audio Physics, Sonus Faber, Proac og Avalon.

Klangmessig burde Exact være enkle å forholde seg til. En frekvensgang med maksimalt avvik på fattige 1,5 dB sørger for det. Likevel vil en slik grad av nøytralitet være en smule uvant for mange av oss. Svært mange høyttalere har en liten «hengekøye» i mellomtoneområdet for å gi inntrykk av større rom og dybde i lydbildet. Hengekøyen er gjerne på det dypeste i øvre delen av dette området. I det området har musikken svært mye energi, og følgelig blir «hengekøye-kandidatene» en anelse avslappede eller veike. Ikke så med Exact. I praksis vil det føre til at den kan virke litt tykk og snøvlete når den gjengir f.eks. damestemmer i radiosendinger av dårlig kvalitet. Med input av god kvalitet gir Exact et inntrykk av energi og nærhet. Dette er spesielt merkbart med

1.

2.

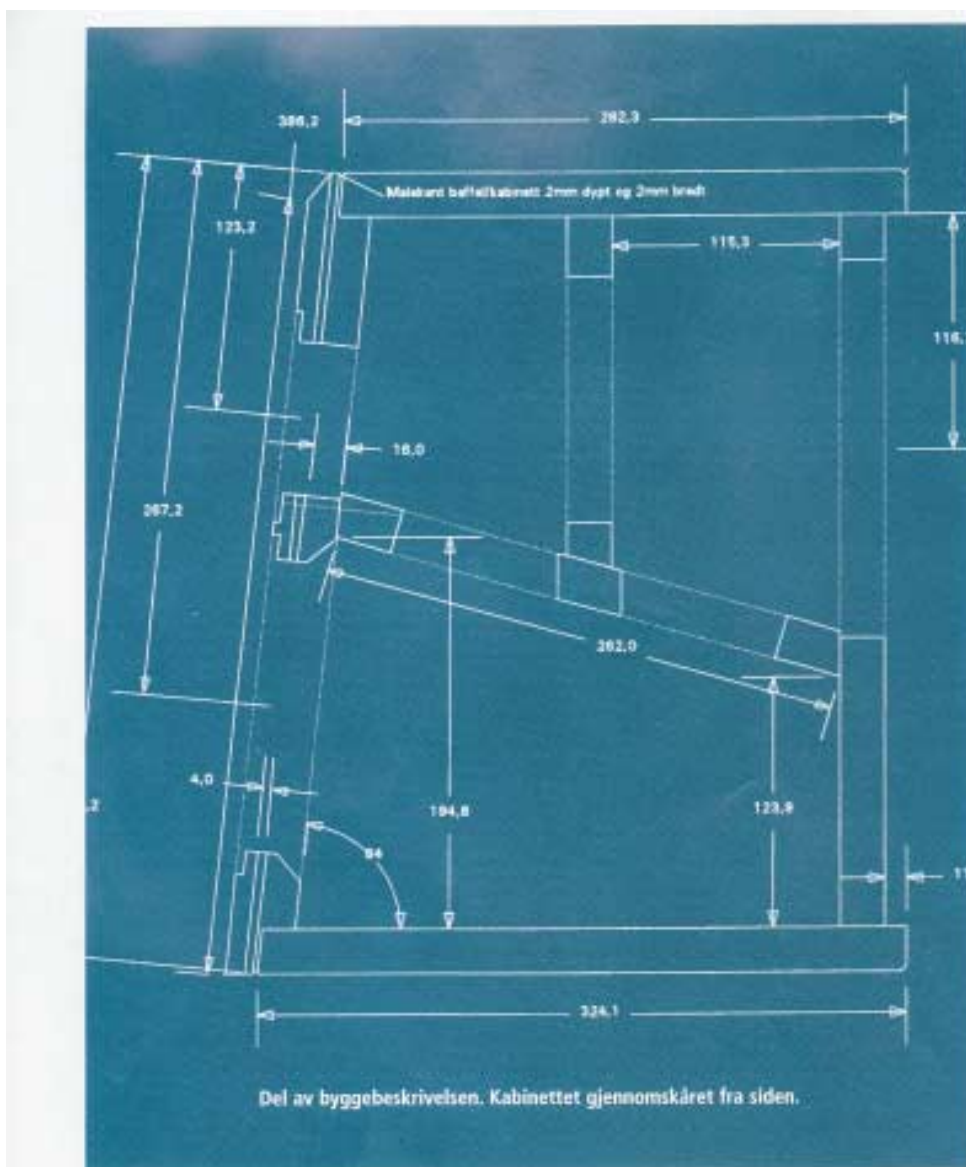

3.

1. Den nye Scanspeak 9800 metall-dome med akustisk linse

2. Seas Excel med magnesium membran - brukes i begge modeller

3. Passivt baffleelement som monteres på baksiden av Super Exact

slaginstrumenter, som blir mer distinkte enn vi er vant til. Forsyrer man Exact med gode stativer, får man til fulle nytte godt av deres ekstremt gode rytmiske egenskaper. Disse høyttalerne er hurtige. De stopper og starter momentant i hele mellomtone- og diskantområdet og mesteparten av bassområdet.

Bass nok

Selv om jeg nettopp har skrevet at Exact er nøytrale har de likevel en aldri så liten ekstra fokus på både bass og diskant. Det kapable diskantelementet er en smule mer spillevillig enn Excel'en er i øvre del av sitt virkeområde, men ikke plagsomt mye. Bassområdet gjengis også med mer varme og «utadvendthet» enn mellomtonen. Avviket i lydtrykk er vel i høyden én dB, men siden Exact er «folkemodellen» av to nesten like høyttalere, er det vel riktig å la den tendere en smule i «populær» retning. Bass selger, og de små Exact'ene har forbløffende mye av det. Exact står ikke tilbake for dagens gjennomsnittlige to og en halvveis-gulvhøyttalere i så måte, men det enslige 17 centimeters elementet må nødvendig-

vis kaste inn håndkleet noen desibel tidligere enn de store høyttalerne. Fastheten i bassgjengivelsen er bedre enn mange andre høyttalere, men i mine bassgenerøse lytterom må det innrømmes at denne puritanske skribenten stoppet igjen portene ved avspilling av enkelte bassrike plater.

Vi er ferdige med temaet bass, og da er lydtrykk neste spørsmål. Exact kan spille høyt, men har du behov for å spille veldig høyt vil Exact trenge hjelp av en solid forsterker - og kanskje en subwoofer. Dens komponenter tåler uansett masse effekt.

Bass er fundamentet, men det er fortrinnsvis ikke i kjelleren livet skal tilbringes. God mellomtonegjengivelse forventes fra toveissystemer på dette kvalitetsnivået, og det får man med Exact. Her er det ikke mye farging fra kabinett og elementer, og detaljering og kontrast blir deretter.

Diskantelementet skjøtes godt mot basselementet, og selve diskanten er svært dynamisk, upresset og detaljert. Det kan nevnes at Exact spiller med større detaljering, luftighet og forvrengningsfrihet over hele mellomtoneområdet

og mesteparten av diskantområdet enn f.eks. B&W Nautilus 805. Lav forvrengning er et nøkkelord for Exact, og det gjelder særlig i diskantområdet. Likevel har alle dynamiske elementer med «bløte» membraner en større eller mindre grad av urenheter i lyden. Denne defekten, som skyldes mangel på perfekte stempelbevegelser, oppfattes gjerne ikke før man sammenligner med høyttalere som er frie for fenomenet. SuperExact har en glatthet i diskantområdet som klart overgår den ellers utmerkede høytonegjengivelsen til Exact.

Fin kombinasjon

Testingen av Exact har hovedsaklig foregått i et kostbart og fintweaket Dynamic Precision-oppsatt med Micromega Duo.CD2.1. drivverk og Target R6-stativer. Bruker man så mye penger på utstyr, vil det være mer nærliggende og naturlig å gå opp til SuperExact. Derfor har jeg lyttet på Exact i to rimeligere anlegg også. Det ene er TV-anlegget vårt med Sony FA50ES-forsterker og forskjellige programkilder. Det andre er en kombinasjon bestående av audiofile bestselgere som Electrocompaniet EC13 og Rotel RCD-991 CD-spiller. Det må sies at disse to produktene har en lydkarakter som passer bedre sammen med Exact enn mitt utstyr. Med Goertz MI høyttalerkabel, Supra EFF-1 interconnect og Target HR60 stativer spiller dette anlegget svært klart og detaljert, med mye pondus og god frekvensmessig utstrekning. En god kombinasjon til ca. tredivetusen.

SuperExact

Til å begynne med var ikke tanken med SuperExact noe annet enn å utnytte det samme kabinettet til en uprasket utgave av Exact. Den skulle ha samme Revelator-softdome som Euforia, men med den nye 2905/9800 dukket det opp en enda mer valid grunn til å utvikle SuperExact. 9800 er såvidt jeg vet Scanspeaks første metallidome. Med dette elementet setter Scanspeak en solid verdensrekord i å flytte oppbrytningene i store metallidomer opp og vekk fra det hørbare område - nemlig til fantastiske 38 000 Hz. Et av hovedpoengene med Seas magnesiumselementer er å flytte oppbrytningene utenfor elementets virkeområde, og med 9800 finnes det endelig et tilsvarende diskantelement med den belastbarheten og den kvaliteten Eltek var ute etter.

Bass/mellomtone-elementer med membraner av papp, polypropylen og andre relativt myke materialer begynner å bryte opp midt i øvre mellomtone. Tilsvarende vil alle softdomer bryte opp midt i sitt virkeområde - og det høres. Kliner man på masse coating på membranen for å dempe resonansene, prøver man å bøte på én feil med å introdusere et annet problem. Membraner bør ikke være tyngre enn nødvendig. De skal bevege seg mest mulig stempelaktig. Litt ondskapsfullt må man jo spørre seg om mange audiofiles preferanse for myke membraner skyldes redsel for å virkelig høre hva som finnes på platene sine. Eller om de rett og slett er ute etter en spesiell «sound»...

Den andre markante forskjellen til SuperExact er at bassrefleksporten er erstattet av en åtte tommers slave (passivt, motorløst element, på engelsk betegnet som auxiliary bass radiator, ABR) med aluminiumsmembran. Slaven er montert på en tykk, sortlakkert MDF-plate som fikst er plassert inni den innfelte bakparten på Exact-kabinettet. Under slaven er det frest ut et hull hvor fire flotte Supra Boxcon-kontakter (ligner på WBT) er plassert.

SuperExact inneholder flere kilo delefilterkomponenter av «verestingtype». Alle spoler er av folietype, med 12 og 16 awg tykkelse og alle kondensatorene er av polypropylentypen. I diskantfilteret er det utelukkende anvendt de digre 800 volts MCAP Supreme-kondensatorene. Motstandene kommer fra Caddock og innvendig kabel er Goertz M1.

Parprisen for ferdigbygde SuperExact med fugløyelønn-finér er kr 20 500 per par, eller kr 19 500 for kirsebær eller rosenøtt. To kit med kabinetter koster henholdsvis kr 17 000 eller kr 16 000, og kit uten kabinetter kr 11 800.

Superdiskant

Normalt er det på utsalgsprisen man opplever de største endringene når man prøver å gå fra excellent (unnskyld, kunne ikke dy meg) til det aller beste. Exact er bygget opp med komponenter av første klasse, og allerede på dette nivået har loven om fallende grenseverdier forlengst tredd i kraft. Kan virkelig SuperExact forsvare denne økningen?

Det trodde ikke jeg, med tanke på det høye nivået til «StandardExact», men der fikk jeg meg en nesestyver. Allerede fra første melodi rente disse høyttalerne meg fullstendig i senk med sin ultrarene, glatte og delikate spillestil. I diskantområdet setter den faktisk nye standarder for dynamiske høyttalere - i alle fall har ikke jeg hørt maken fra bokser som ligger på den tilgjengelige siden av hundre tusen kroner! 9800 gir i disse høyttalerne en kraft, forvrengningsfrihet, nyansering, romfølelse og renhet som forteller deg en mengde ting om platene som du ikke er klar over. 9800 har, slik jeg vurderer det, enda et hakk renere og mer realistisk gjengivelse enn de beste softdomene på markedet. Da tenker jeg på saker som Scanspeak Revelator, Seas Millenium (joda, har allerede rukket å teste en prototype høyttaler med denne) og Dynaudio Esotar. Den mest overraskende siden ved 9800s gjengivelse er at en god del innspillinger nesten uforklarlig vokser frem som fugl fønix, mens endel gamle favoritter står på stedet hvil. Når du oppdager denne egenskapen, får du det brenntravelt med å lytte gjennom platesamlingen etter overraskelser. Det må poengteres at forskjellene mellom innspillingeres klang og lydbilde er langt mer iørefallende enn vanlig med SuperExact. Det er heller ikke snakk om noen snillisme eller tilgjort «musikalitet» i gjengivelsen.

Tyst som i en grav

En medvirkende årsak til denne avslørende renheten finner vi nok i basssystemet. Exacts bassladning med passivt element gir nesten like stram karakter nedover som 9800 gir oppover. Alle bassreflekskabinetter er mer eller mindre utsatt for pustelyder og ulineariteter i porten. Det gjelder i særdeleshet små høyttalere som typisk ender opp med lange og trange bassrefleksrør. Slaveelementer burde således være midt i blinken, men sees sjelden fordi et passivt element koster nesten like mye som et aktivt basselement. Passive membraner tilfører masse, og det skal i teorien gi dårligere transientevne. Likevel oppleves slavesystemer typisk som langt renere i lyden enn bassrefleksystemer. Et udiskutabelt faktum og pluss med dem er at de hindrer uønsket mellomtoneinformasjon å slippe ut «bakveien».

SuperExacts bassgjengivelse oppfattes som nærmere de lukkede høyttalernes. Den har kraften og utstrekningen til bassrefleks og renheten til lukkede systemer. De er dog ikke fullt så konturskarpe i bassen som i diskanten. Man kan ane en dose rundhet og varme, omtrent som et lukket system med Q på 0,8-0,9 (0,707 regnes som «nøytralt», men det avhenger av høyttalernes størrelse).

Den rene diskanten og bassen og det fine kabinettet adderer opp til et system som er usedvanlig stille - når det skal være det. Det første som slår en ved SuperExact er diskantgjengivelsen og den ekstreme friheten for «bøss», ulyder og «skitt» i lyden.

Delefilteret i Super Exact består av to separate deler. Komponentkvaliteten er i absolutt toppklasse.

Det komplette dynaBel Exact byggesettet

Og i midten

er det mye godt å melde. SuperExact er blant de mest homogene høyttalerne på markedet. Det er ingen karakterforskjeller å spore fra diskanten og mellomtonen. Man hører at det har gitt full uttelling å matche magnesumbassen med en metall-dome. Selve overgangen er nesten umulig å oppfatte. Dette er ting som gleder en gammel elektrostatelsker. At disse høyttalerne også i mellom-

panelhøyttalere.

Dynamiske evner er over gjennomsnitt hvis den anvendte forsterkeren har nok å gå på. 40-50 watt i 8 ohm er nok minimum, og 150-200 watt sorterer ikke under ville overdrivelser. Jeg savner dog elektrostathøyttalernes romslighet og ekstra elegante lettpustethet og dynamikk i mellomtoneområdet. Forsmans store høyttalere har samme dynamiske evner og fysiske realisme

dets beste høyttalere i beste fall meningsløs. Det jeg kan si er at for de som har små eller mellomstore lytterom, har preferanser for akustisk musikk og ren og nøytral gjengivelse, ikke er lydtrykks- eller bassnarkomane og prioriterer små mål og lekker finish - nesten umulig kan komme utenom SuperExact. Innenfor disse rammene knuser de omtrent all opposisjon, nesten uansett pris. Undertegnede har stemt med lommeboka

ferdig kabinett

dynaBel Exact -
komplett/ferdig 12 400,- per par

dynaBel Super Exact -
komplett/ferdig 19 500,- per par

Produsent og detaljsalg: Eltek,
tlf. 22 65 80 70.

toneområdet er usedvanlig artikulerende, kontrastrike og ufarget, gleder bare enda mer.

Ikke uventet har SuperExact en nesten kirurgisk presisjon i lydbildet. Bredden er som på alle de beste småhøyttalerne svært presist definert, nyanseeringen i dybden er helt hårreisende og som bonus har de evnen til å «forsvinne» fra lydbildet når oppstilling og input gir grunnlag for det. Høyden er god, men selvfølgelig ikke på langt nær så imponerende som fra de store

fra midten av mellomtoneområdet og nedover som elektrostaterne har oppover. Slik klarer ikke SuperExact, men trøsten får være at de i et lite rom gjør det så kontrastrikt og muskuløst at de nesten bløffer eierne til å tro det.

Tydelige begrensninger

Med så mange forskjellige preferanser, bosituasjoner og typer smak som Audios lesere måtte ha, blir en påstand om at SuperExact er marke-

et og kjøpt testobjektene. Jeg har hørt nesten alt på markedet, og det er ingenting annet under 50-70 000 som frister meg mer. Det nærmeste interessante er de rådyre Revel Ultima Gem, men de faller noe gjennom på diskanten (samme softdome som «StandardExact», mens de store Revel-høyttalerne er de eneste andre jeg har sett med 9800-diskanten).

For meg er altså SuperExact de beste høyttalerne på markedet, men det behøver absolutt

ikke bety at alle andre vil like dem. Eltek har klart å oppnå det suverene kvalitets/prisforholdet ved å legge inn fornuftige begrensninger på andre områder. At småhøytalere er mer begrenset nedover enn oppover i frekvens er en velkjent sak som også gjelder SuperEXact. Man får anvendbar bass ned til ca. 40 Hz. Man må også være klar over at SuperExact trenger f.eks. mer enn dobbelt så stor effekt for å produsere samme lydtrykk som den større Euforia-modellen. SuperExact vil videre lett gi en slank, påtrengende og diskantdominert klang i rom hvor samme Euforia gir nøytral klang og kroppslighet. Det er ikke bare klang heller. Hvis lytterrommet ikke passer vil SuperExact i likhet de fleste andre småhøytalere med små basselementer favorisere den høyere delen av frekvensområdet også dynamisk sett.

Nettopp fordi SuperExact er så ren ved lave og middels lydtrykk, vil en drevne hi-fi entusiast legge merke til at denne overlegne renheten avtar etterhvert som 17-centimeters elementet tvinges til svært lange membranvandringer. Denne gradvise, natur nødvendige økningen i forvrengningen begynner langt opp i nitti'ene (desibel, altså), avhengig av hvor bassrik inputen er. Her er vi inne på kjempekassenes domene.

Det man kan, og må gjøre noe med, er å gi disse høytalerne så stabilt fundament som mulig. Den passive membranen er tung og setter kabinettet i bevegelse. De 45 kg tunge Target R6-stativene til 5 000 kroner er nesten obligatoriske. Jeg har i tillegg plassert de svenske SD-føttene i 50-100 kgs utgaver under parkettbeskytterne til stativenes spikes. Det har gitt en tydelig hørbar oppstramming i bassområdet.

Konklusjon

Hi-fi markedet surfer for tiden på en bølge av nostalgi hvor skepsis til ny teknologi og formell knowhow er dominerende. Ved hjelp av moderne simuleringsverktøy og måleutstyr, masse finsliping og de fineste og mest moderne elementene på markedet har Eltek utnyttet denne tregheten til å skaffe seg et reelt forsprang i høytalermarkedet. De nyutviklede kompakthøytalerne dynaBel Exact og SuperExact setter helt nye standarder for denne produkttypen i sine prisklasser. Exact er den sanne demokraten som bringer toppkvalitet innenfor de aller flestes økonomiske rekkevidde, og SuperExact er den prisgunstige feinschmeckeren med ytelser oppe på nivå med de aller beste og dyreste bokshøytalerne på markedet.

Det er den enkle, litt utradisjonelle og ujalete måten å drive på som gjør at Eltek kan selge disse høytalerne med så forbruker-vennlige priser. De av leserne som er intelligente nok til å forstå at gresset ikke er grønnere på den andre siden av gjerdet, har her muligheten til å gjøre et kjempekjøp. Spesielt med tanke på at inngangsbilletten kan gjøres enda billigere ved å montere og lodde selv. Å si at Exact og SuperExact herved anbefales, ville være et understatement.

dynaBel Exact er også testet i Lyd & Bilde.

Konklusjonen fra testen får du her:

Konklusjon

Denne ganske rimelige og lett-plasserte Dynabel Exact er bare en litt tilbaketrukket mellomtone fra å være vår absolutte favoritt, og det til tross for lav pris og høy konefaktor. De færreste vil prioritere en ekstra sub særlig høyt, da lyden knapt nok er å skjelne fra de mye dyrere og større Euforia (som riktig nok går 10 Hz dypere) om bare forsterkeren er bra nok. Bra rytmisk driv og glimrende mikrodetaljer trass en litt for «snill» mellomtone, som likevel er lett å leve med og som også kan kompenseres med kabler og forsterkeri om ønskelig.

Lyd/pris: 10-

Andre kvaliteter: 9

(solid kabinett, brukbart design)

Totalt: 9+

Pris: Kr.12.400

Forhandler: Eltek AS, Oslo